

תנור וכירים: ואם ביטל או וכו'. זה למד רבינו ממה שהעלו בהלכות (דף כ"ו) מן הגמ' שאם אפה אחת הפת בעני ערלה או בקשין של כלאי הכרם שאסור לפי שיש שבת עניים בפת. וכמו רבינו אסור בהנאה ואין לו תקנה וכן עיקר. ואסור הפחמין מבוחר הוא כיון שחברו אחר זמנו ועוד שאין חמץ בפסח מן העשרפין שאסור מותר:

פ"ד א כתוב במורה לא יראה לך חמץ וכו'. ברייתא פ"ק (דף ה')

לפי שנאמר לא יראה וכו' ושם מבוחר שאם העמין שהוא עובר בכל יראה וכל ימאל: ומ"ש רבינו או הפקידו ביד העכו"ם אע"פ שאינו מבוחר בברייתא דבר פשוט הוא וק"ו ומה חמץ של עכו"ם שחייב ישראל בהחיותו חייב לבערו זה שהוא של ישראל לגמרי לא כ"ש וכמה דברים יש בגמרא מורים שאסור להפקיד חמץ ביד עכו"ם ולעבור עליו למד רבינו מהברייתא העשויה במכילתא ונחלקו בפירושה ובגרסתה רבינו והרמב"ן ז"ל שהרמב"ן ז"ל כתב בפירושו התורה שאינו עובר בלאו אלא בחמץ שלו ובכשרותו לדיכא חרתי הא לאו הכי לא:

יכול לא יראה עובר וכו'. זה מבוחר בברייתא המכרת: יכול יראה חייב לבער וכו'. ג"כ שם ובשלא קבל עליו אחריות כמו שיתבאר לפינו:

ב וחמץ של הקדש וכו'. שם אכל אחת רואה של אחרים ושל גבוה ושם מפורש שאפילו נכרי שכבשנו ושרוי עמך בחצר הדיון כן ומפרש רבינו נכרי שכבשנו נר חושב: אבל צריך לעשות מחילה וכו'. שם (דף ו'). אחר כך חמץ של עכו"ם עושה לו מחילה עשרה ומדברי רבינו דשלא קבל עליו אחריות הוא וכן פירש"י ז"ל זה לשון חמץ של עכו"ם המופקד אלו ולא קבל עליו אחריות דלמדין דמותר להשאירו עושה לו מחילה ב"ד משום היכרא וזה דעת קצת מפרשים ז"ל אכל בעל העמור והרמב"ן ז"ל וקצת מן האחרונים מפרשים דכלל קבל עליו אחריות לא צעיק מחילה עשרה אלא מפניו לכל מקום כדי שלא יבטל בו ובקבל עליו אחריות די ביחוד בית ובמחילה עשרה דכיון דייחד לו בית לאו ברשותו הוא אע"ג דקביל עליו אחריות. וזה דעתם ז"ל: אבל של הקדש וכו'. כבר נתבאר זה פ"ג גבי מלא חמץ ביו"ט בשלל הקדש אינו צריך היכר:

עכו"ם

פ"ד א כתוב במורה לא יראה לך חמץ יכול אס עמן אותו וכו'. קשה דכבר ריבה דכשפקיד אותו ביד נכרי עובר ח"כ כל שכן כשהוא בשדה או בעיר אחרת. וי"ל דלא הוה מרבינן הפקידו ביד נכרי אלא אחר שריבה לנו הכתוב דשדה ובעיר אחרת חייב גבולך ואחר שריבה הכתוב כן מרבינן הפקידו ביד נכרי מקרא דלא ימאל בנתיבם אכל אי לאו קרא דבכל גבולך לא הוה מרבינן הפקידו ביד נכרי. ועוד י"ל דנהי דמרבינן הפקידו ביד נכרי כשהוא בצינו ובאחזה העיר אכל בשדה ובעיר אחרת מניין ח"כ בכל גבולך:

עכו"ם

לכמה לא בעי שחיקה ולר"י בעי שחיקה: וראיתי להחוס' ז"ל שכתבו וז"ל דלא ממין ציאל שחיקה לכאורה משמע דלר"י בעי שחיקה אפילו בים המלח דמסתמא אמאי דקאמר רבה אין צריך שחיקה דהיינו בים המלח קאמר רב יוסף דבעי שחיקה ועוד אי בשאר נהרות דוקא קאמר רב יוסף דבעי שחיקה ולא בים המלח ולא פליג ארבה בע"ז אלא בחמץ ח"כ מאי קאמר תניא כותים דרב יוסף ומאי קאמר נמי שחיקה קשיא לרבה ע"כ. והנה התוספות שלנו הדין הראשון שכתבנו לעיל דרב יוסף לא מייירי אלא בשאר נהרות ולא פליג ארבה כי אס בחמץ בשאר נהרות מכה ג' הכרחיות. האחד דמסתמא כי קאמר ר"י ע"ז דלא ממין בעי שחיקה היינו במאי דקאמר רבה דלא בעי שחיקה אחא איחור למימר דכיון דלא ממין בעי שחיקה וא"כ ע"כ דמייירי בים המלח דלרבה לא בעי שחיקה ולר"י בעי שחיקה. והסברת השני הוא דאס איחור דלא פליג בע"ז מאי קאמר תניא כותים דר"י ומייירי ברייתא דע"ז והלא בע"ז לא נחלקו. ותו דקאמר שחיקה קשיא לרבה ואי בע"ז לא נחלקו היכי קשיא לרבה עפי מרב יוסף והא לר"י נמי צריך לאוקומי לברייתא בשאר נהרות דוקא. אלא ודאי דלר"י בעי שחיקה אפילו בים המלח ומכאן הכי קאמר תניא כותים דר"י דמייירי לרבה דבעי שחיקה בע"ז ובסתמא דע"ז הוא לים המלח ואפילו הכי קאמר תניא כותים דר"י דמייירי לרבה דבעי שחיקה ע"כ ס"ל דבשאר נהרות לא ממין שחיקה דאי אחרת דבשאר נהרות ממין שחיקה ח"כ לאוהי תכלית הוכרח בע"ז הולכה לים המלח בשלמא לרבה יוחא דהולכה לים המלח ממין שחיקה אחרת שחיקה אף לרב יוסף דגם בים המלח בעי שחיקה אס איחור דגם בשאר נהרות ממין שחיקה אחרת מרבינן להולך לים המלח אלא ודאי דלר"י בשאר נהרות לא ממין שחיקה. (א"ס ועיין לעיל בפ"ח מה' עכו"ם דין ו')

אס

הנהרות מיימוניות

[6] ילפינן לה מרבינן לך לך חרי זמני, ע"כ: [3] עכו"ם שכבשנו ושרוי עמך בחצר מנין:

והשאר ר"י ורצון פליגי בשעה ששית אכל בשעה שביעית השבתתו בכל דבר כלומר דאפילו ר"י לא בעי שריפה אלא במפרר וזורה לרוח או מטיל לים סני והיינו לרש"י, ולר"ם הוי חיפא דפליגי בשעה שביעית אכל בשעה ששית השבתתו בכל דבר וזה נראה עיקר יוסף. ואותן בני אדם המשימים חמץ בלדי ר"ה בשעה ששית או שביעית שלא

כדין הם עושים שמהגביה שעה ששית לר"י לבערו מן העולם וכן משמע בהגהות מיימוניות ופסק רבינו כרז יוסף וצריך טעם למה דהא רבה ורב יוסף הלכה כרבה בר מנחם וצ"ע. כתב הר"מ דאע"ג דידע חמץ במקום שאינו עשוי ליגלות ואינו מצינ בצינ דמני ליה בביטול היכל דבעליה מדעתיה שלא כהערתם שאין דעתו להחזיר וליהנות ממנו לעולם: [חמץ שנפלה כו' ג' טפחים כו'. בגמ' (ל"ה: תנא) כמה חפישת הכלב פירושו כמה יאה מכוסה ולא נחוש בו להפישת הכלב ג' טפחים וצ"ב בג' טפחים סני ליה. ומ"ש או יוסף דלא נימא דמי הוי יוסף מנ' טפחים אפילו ביטול לא ניבעי קמ"ל. כתב הר"מ בספרים המדויקים גרסי אס עדיין לא נכנסה שעה ששית ונחשו לעכו"ם ואינו צריך לבער, וי"ס דגרסי נחשו לעכו"ם קודם שעה ששית אינו צריך לבער, פי' דקי"ל (דף כ"א.) ככ"ה דכל שעה שמותר לאכול מותר למכור ואע"פ שהחמץ נשאר קיים אין צדק כלום: ואם ביטל או אפה אחת הפת וכו'. ודוקא שהחמץ כנגדו הרב רבי משה:

פ"ד א כתוב במורה לא יראה לך חמץ יכול אס עמן אותו וכו'. הפקיד אותו ביד עכו"ם לא יראה מלומר דמכתיב לא יראה משמע דאפילו דמין ומדכתיב לך משמע דוקא כשהוא בידך אכל אס הפקיד אותו ביד עכו"ם שרי ח"כ שאור לא ימאל בנתיבם דמכתיב לא ימאל אסור אפילו עמן דהא אס יחפשו אחריו ומסתמא יבקשו או ימאלוהו ומדכתיב בנתיבם משמע איסורא להפקידו ביד עכו"ם שהרי המקום שמניח בו חמץ ביד עכו"ם הרי הוא ביתו: **ב אבל** צריך לעשות מחילה גבוה עשרה טפחים. ולא סני ליה בכפית כלי כדלעיל משום דמסתמא הוא הרבה שאין דרך להפקיד מועט ולא יתכסה בכלי ח"כ ההם שהוא לפי שעה סני ליה בכפית כלי אכל זה שצריך לעמוד כל המועד לא סני ליה שהכלי ניפל לנזקך ואחי למיכל מיניה:

עכו"ם

יא ואם ביטל או אפה אחת הפת ואותו התבטל אסור בהנאה. כתב ה"ה זה למד רבינו ממה שהעלו בהלכות וכו'. לפי שיש שבת עניים בפת וכו'. ראיתי מי שהקשה דלמה ליה לה"ה ז"ל האי טעמא הא כיון דקי"ל כרבינן דאמרי דחמץ בפסח הוי מן הנקבין דאסור כדלמך שם בגמרא בסוף המורה בלאו הכי אסור דאי אינעריך בגמרא הך טעמא דשבת עניים הוא בערלה וכלאי הכרם דהוי מן העשרפין. ול"ל דאין זו קושיא כלל דמ"מ אע"ג דאסור אסור מ"מ אין לנו לאסור הפת כיון דמקלף קלי לאיסורא אלא ודאי צריך אפה לומר דטעמא הוא משום דיש שבת עניים בפת או שחמץ יש שבת האסור בפת והכל דבר אחד ולזה הוצרך הרב המגיד לומר כן:

משנה למלך

נהרות בעי פירור אף בממין. ולפי זה לא פליג ר"י ארבה כי אס בע"ז וביס המלח דלרבה לא בעי שחיקה אף בע"ז בשאר נהרות אין מחלוקת ביניהם דאף רבה מודע דבעי שחיקה ובחמץ נמי אין מחלוקת ביניהם כלל דאי בים המלח לכ"ע לא בעי פירור ואי בשאר נהרות לכ"ע בעי פירור. ואפשר עוד ללמד לומר דרב יוסף ס"ל דהיות ההשלכס לים המלח או לשאר נהרות אינו מעלה ומוריד כלל ואין הדבר תלוי אלא בממין ולא ממין דאי ממין כגון חמץ אף בשאר נהרות לא בעי פירור ואי לא ממין כגון ע"ז אף בים המלח בעי שחיקה. ולפי זה פליג ר"י עליו דרבה בתרתי בע"ז בים המלח דלרבה לא בעי שחיקה ולרב יוסף בעי שחיקה ובחמץ בשאר נהרות דלרבה בעי פירור ולרב יוסף לא בעי פירור: דבר לל העולה דארכע חלוקות הם. האחת הוא חמץ בים המלח. והשנית חמץ בשאר נהרות. והשלישית ע"ז בשאר נהרות. והרביעית ע"ז בים המלח. והנה החלוקה הראשונה דהיינו חמץ בים המלח אליבא דר"ע לא בעי פירור ואין בזה מחלוקת כלל. וכן בע"ז בשאר נהרות דהיינו החלוקה השלישית אליבא דר"ע עומא בעי שחיקה ואין בזה מחלוקת כלל. אך בחלוקה השנייה דהיינו חמץ בשאר נהרות והחלוקה הרביעית דהיינו ע"ז בים המלח בזה פליגי רבה ורב יוסף. ולפי הדין הראשון שכתבנו לעיל דרב יוסף לא מייירי אלא בשאר נהרות נמא דגם בחלוקה הרביעית דהיינו ע"ז בים המלח לא נחלקו דכ"ע לא בעי שחיקה ואין בין רבה ור"י אלא החלוקה השנייה דהיינו חמץ בשאר נהרות דלרבה בעי פירור ולרב יוסף לא בעי פירור. ולפי הדין השני שכתבנו לעיל דר"י לא מייירי אלא בים המלח נמא דהחלוקה השנייה דהיינו חמץ בשאר נהרות לא נחלקו דכ"ע לא בעי פירור ואין בין רבה ור"י אלא החלוקה הרביעית דהיינו ע"ז בים המלח לא בעי פירור ולרב יוסף לא בעי פירור. ולפי הדין השלישי שכתבנו לעיל דרבה מייירי בין בים המלח ובין בשאר נהרות נחלקו רבה ור"י בחלוקה השנייה דהיינו חמץ בשאר נהרות ובחלוקה הרביעית דהיינו ע"ז בים המלח חמץ בשאר נהרות בעי פירור ולר"י לא בעי פירור וע"ז בים המלח

מגדל עז

פ"ד כתוב במורה לא יראה עד שערות העכו"ם הוא. פ"ק דשפחים וממין כ"כ כל שעה (דף ל"ה):

ד עכו"ם חס וכו' - וכחז הראב"ד ח"א דבר זה הוליד ממנו דאמר להו רבא לני מחוזה בעירו חמירא דבני חילא וכו' (לפסחים ה'): וכחז בעל ההשלמה אין טעם להשגה זו כי בודאי הדעת נותנת בדברי הרב ומילתא דאמר להו מוכחא כן דסתמא ח"ל בעירו חמירא דבני חילא בין קבילו עליהם אחריות בין לא קבילו אלמא דאחריות מן האונס אחריות הוא דאל"כ יימא להו לא תקבלו חמירא דבני חילא באחריות והאי מילתא דרב נחמן כדבריו כן הוא וסתמא איתן בני חילא לא היו אנשים כראשונים והחזירו להם או אפילו היו אנשים הרי אמר להם רבא בעירו חמירא דבני חילא כלומר שיוציאו ממשותן ויחזירו להם ויהיו פטורים מאחריות או שמהם הוי חמירא דרב"ל לא היה נפקד אללם שהרי אין להם רשות בזה ולא היו מפקדין אותו לבית אחד ואוכלים אותו בבית

מחוזא בעירו חמירא דבני חילא כיון דאילו מייגבז או מיתביד ברשותיכו קאי ובעיתו לשלומי כדידכו דמי ונדמה ליה שזה האחריות מן האונס הוא ועל כרחם היה וא"כ צמחא הפסח סימן היה נמא שיהיה אומר להם רב נחמן פוקו ואיתן לן חמירא דבני חילא ואלא ואלא שרף היה כשלהם אלל ודאי לא היה אונס בדבר כלל ויכולים היו להחזירו לשמירת עמלן כשירו וע"כ החזירו להם וממילא הפסח נעלו או מהם והשלומין שהם מן האונס אין דין האחריות, עכ"ל:

ג עכו"ם שהפקיד חמץ וכו'. שם (דף ה' ו'). מוצא בגמרא דקביל עליה אחריות חייב לבערו וכבר כתבתי שם סודרין שביהוד בית די אפילו קביל עליה אחריות ומן ההלכות נראה כדעת רבינו:

ד עכו"ם חס שהפקיד חמץ אלל ישראל וכו'. שם (דף ה') אמר רבא לני מחוזה בעירו חמירא דבני חילא כיון דאילו מייגבז או מיתביד ברשותיכו קאי ובעיתו לשלומי כדידכו דמי ומחייביתו לבערו. ומפרש רבינו שהשלומין אלו היו שלא מן הדין אלל משמע בלחם ואשכ"ל נקרא החמץ שהן ונריכין לבערו או להחזירו להם קודם הפסח. ובהשגות כתוב שאין אחריות מן האונס אחריות שמתחייב לבערו בשביל כך וכן כתבו מקצת המפרשים ז"ל שזה האחריות מדין ומחזק המלכות היה שהיה עליהם לפרנס חמץ החיל שהיו שומרים העיר. אלל בהלכות ה"ר יצחק אכן גילה ז"ל נראה כדברי רבינו שכן כתוב שם פירוש חמץ החיל אולי שהיו נותנין להם קמח לעשות לחם ואם נגבז או אבד אין משגיחין בהן אלל פורעין אותו משום הכי אמר להן בעירו עכ"ל: ישראל

יבואו לידי מעילה: ג עכו"ם שהפקיד חמץ אצל ישראל אם קבל עליו ישראל אחריות שאם אבד או נגבז ישלם לו דמיו הרי זה חייב לבערו הואיל וקבל עליו אחריות נעשה בשלו. ואם לא קבל עליו אחריות מותר לקיימו אצלו ומותר לאכול ממנו אחר הפסח שברשות העכו"ם **הוא: ד [ג] עכו"ם** אנס שהפקיד חמץ אצל ישראל אם יודע הישראל שאם אבד או נגבז מחייבו לשלמו ובפחו ואונסו לשלם אע"פ שלא קבל אחריות הרי זה חייב לבערו. שהרי

לחם משנה

מן הסתם אלל ייחד לו בית הוי שאומר לו הנח ולא קבל אחריות ואין זקוק לבערו ואם כן אין הדבר תלוי אלל בקבל אחריות או לא קבל ולכך לא הוצרך רבינו להזכיר כאן ייחד דייחוד היינו לא קבל שאל"ה הנה הבית לפניך הנח וכבר נחבאר שם בה"ל שפ"ב דהנה הבית לפניך לא קבל עליו אחריות כלל ולא הוי לא שומר חס ולא שומר שכן וזוהי אחי שפיר הכל דכשחזרו בגמ' הא בקביל הא בלא קביל ר"ל הא דקביל כגון שייחד לו בית. ומ"מ קשה לי מדברי רבינו נראה שהלכנו לבער בעיקר שיקבל האחריות כשומר שכן דהוי כנגבז או נאבד וכמו שכתב חס קבל עליו אחריות שאם יאבד או יגבז וכו' וכמו שכתב הרב ז"ל בשמו בעור סי' ת"מ וח"כ אחאי קאמר צברייתא דהפקיד לו מהסתמא זקוק לבער הא הפקיד בסתמא לא הוי אלל שומר חס ושומר חס אין זקוק לבער ואפילו חומא דאיתרי בקבל אחריות מ"מ ייחד לו בית דקאמר זקוק לבער אחאי נקט ייחד לו בית דמשמע דאומר לו הרי הבית לפניך ואילו אלל שומר חס ולא שומר שכן הוה ליה לאשמועינן אפילו דייחוד והוי שומר חס דאין זקוק לבער: **ד עכו"ם** חס שהפקיד חמץ אלל ישראל וכו'. * (לא נמא כן בפסריו דברי הרב המגיד):

שהאחריות אינו מלך האונס אלל שחוק המלכות הוא כשנותנים להם קמח והם עושים הפסח שכל זמן שהפסח בידם הם יקבלו האחריות ואם נגבזו או נאבדו חייבים לשלם ויש כאן השגה ולריך להבינה וכן כתוב שם ונדמה לו שזה האחריות מן האונס הוא ועל כרחו היה וא"כ צמחא הפסח איך היה נמא שהיה אומר להם רב נחמן פוקו ואיתן לן חמירא דבני חילא וכו' אלל ודאי לא היה אונס בדבר כלל ויכולים היו להחזירו ע"כ. ולכאורה קשה דאפילו שיהיה האחריות מן האונס מ"מ אחי שפיר מה שאמר פוקו ואיתן לן חמירא דבני חילא וכו' שאפשר שהיו מחזירין לו קודם הפסח וכמו שחזקין הוא עמלו וכמו שכתב ה"ה צעד רבינו שכתב לו להחזירו קודם הפסח וכו'. ונראה שהוא ז"ל סבר כדברי רבינו שהוא מפרש בגמרא חמירא דבני חילא שהיו מפקדין אללו חמץ כדי שישמרוהו על כרחם ויחמייבו בגנבתו והוא דומה לדין זה שכתב עכו"ם חס שהפקיד וכו' וזהו שכתב בתחלת ההשגה זה הוליד ממנו דאמר להו רבא לני מחוזה בעירו חמירא דבני חילא וכו' (לפסחים ה'): והנה הוקשה לו שכוין שהלם היה נותן לו זה הפסח לשומרו נראה ודאי שלא היה יכול להחזירו קודם הפסח להם דהם מכריחים להם שישמרוהו לכך פירש ודאי שאין אונס בדבר בשמירה כלל אלל בני החיל נותנים להם קמח והיו עושים הפסח וכל זמן שהיה הפסח בידם היו חייבים באחריות מדין המלכות אלל כשהחזירוהו היו פטורים ויכולים היו להחזירו להם בכל עת שירצו כדי שהם ישמרו ח"ל לשמירת עמלן. זה נראה שהבין הראב"ד ז"ל בדברי רבינו ז"ל אלל רבינו ז"ל נראה שהוא מפרש דבני החיל היו נותנים קמח והם היו עושים הפסח ולא היו מכריחים שישמרוהו אלל כל זמן שהם רוצים להחזירו מקבלים אותו אלל כל זמן שהוא בידם חייבים לשלם שלא מן הדין אלל מהסתמא האונס ולכן היו יכולים להחזירו קודם הפסח וזה ג"כ הבין ה"ה ז"ל בדברי רבינו ז"ל:

ישראל

משנה למלך

לא ידעתי לכוף דעת הרב דלא דמי כלל לחמץ של עכו"ם ברשות ישראל וקבל עליו אחריות דהתם שניהם בעלים מיקרו זה מפני שגוף החמץ שלו וזה מפני שאחריותו עליו אלל הכל עכו"ם הראשון כיון שלקח דמיו נסתלק לגמרי והיו הפקר וישראל לא ינחא ליה דליקוי שלא לעבור כמו שכתב הרב למעלה א"כ כן אין כאן חמץ של ישראל כלל דומה למאי דאמרין בער חוקת הכתים נכסי העכו"ם הרי כן כהפקד כל המחזיק בהם קנה מה"ע דעכו"ם כיון דשקיל וזוי איסתלק וישראל לא קנה עד שיכתוב לו את השטר וה"ל דכותה (א"ה) וגם העכו"ם הבני לא זכה מעטם דאין שליחות). סוף דבר שדברי הרב ז"ל מרפסן אינו נ"ע:

מצות

מגדל עוז

עכו"ם חס שהפקיד עד שחמייבו האונס באחריותו: ח"א הראב"ד ז"ל דבר זה הוליד ממנו דאמר להו רבא לני מחוזה בעירו חמירא דבני חילא וכו' (לפסחים ה'): ואני אומר מלת ובהלתי א"כ אלו הדברים ילאו מפי רבינו הראב"ד ז"ל ואם ילאו לא ידעתי לכוף דעתו שהרי דברי ר"מ ז"ל בנזירות ומבוארים בזה מסודרים זה אחר זה כדורו ממש. והנה מוכיח וראה בעיניך דגריסין ריש פ"ק דפסחים (דף ה') בהבא דהא דאמר רבא חמירא דבני חילא וכו' ראה כי אם כשאבד או נגבז משלם הוא האחריות והוא המחייב לבער דהא מדמי להו אהדי ולכך ספק ר"מ ז"ל דין הפקדון מן העכו"ם ואחריו כתב דין האונס כי כן הם בני חילא ואכין. ומה שכתב בשם הראב"ד ז"ל שנדמה לו לר"מ ז"ל אדרבה ערוך שם בתרי לישני בליבא קמא אקבינן סיחא למ"ד דבר הגורם לנמון כממון דמי אלל

פ"ד ג אם קיבל עליו ישראל אחריות שאם אבד או נגבז ישלם לו דמיו ה"ז חייב לבערו וכו'. ז"ל הריב"ש סי' ת"א ולקנות חמץ לנורך העכו"ם כמעותיו של עכו"ם בחו"מ איסור גמור הוא וכו' ולא עוד אלל שהוא עובר עליו בכל יראה לפי שכתבתי קונה אותו בשביל העכו"ם אין העכו"ם בעל המעות קונה אותו שהרי אין ישראל זה נעשה שליח לעכו"ם ואינו זוכה בשבילו וכו'. ולא הבנתי כונת הרב בזה דהן לו יחי דיש שליחות לעכו"ם הרי עובר בכל יראה דאף דנימא דהעכו"ם בעל המעות קונה אותו מעטם דהישראל הוא שנתנו מ"מ הוה ליה חמץ של עכו"ם ביד ישראל ואחריותו עליו דעבר משום כל יראה. גם מ"מ מ"מ גם העכו"ם לא קנה אותו והרי הוא ברשות העכו"ם הראשון והוה ליה כחמץ של עכו"ם ביד ישראל כשקיבל עליו אחריות וכו' גם בזה

הנהגות מיימוניות

ס'בור שם וכתב דאפילו אם הוא שומר חנם עליו חייב לבער ע"ש והסמ"ג כתב כרבינו: [ג] אמר להו רבא לבני מחוזה בעירו חמירא דבני חילא כיון דאילו מייגבז או מיתביד ברשותיכו קאי ומחייביתו לשלומי כדידכו דמי, ע"כ:

שעמא גופא דבני חילא שוכר ז"ל אמר מר יכול יעמין ויקבל פקדונות מן העכו"ם ת"ל לא ימא וכו' אמר רבא לני מחוזה בעירו חמירא דבני חילא וכו' ראה כי אם כשאבד או נגבז משלם הוא האחריות והוא המחייב לבער דהא מדמי להו אהדי ולכך ספק ר"מ ז"ל דין הפקדון מן העכו"ם ואחריו כתב דין האונס כי כן הם בני חילא ואכין. ומה שכתב בשם הראב"ד ז"ל שנדמה לו לר"מ ז"ל אדרבה ערוך שם בתרי לישני בליבא קמא אקבינן סיחא למ"ד דבר הגורם לנמון כממון דמי אלל

זמנים. הלכות חמץ ומצה פ"ד

ה ישראל שהיה זה חמץ וכו'. משנה פרק כל שעה (דף ל') עכו"ם שהלוה את ישראל על תבואה אחר הפסח מותר בהנאה ובגמרא (דף ל"א) העמידו רבא כגון שהרינו אללו ואמר לו קנה מעכשיו וכן מבורר בהלכות והטעם שאנו נריכין מעכשיו לפי שעכו"ם מישראל אינו קונה משכון כדאיתא בגמ' ולפיכך חט"פ שהרינו אללו אי לא אמר מעכשיו לא קנה. וסובר רבינו דבעינן טפי שיהיה הגעת הזמן קודם הפסח הא לא הכי חט"פ כשעבר פסח ולא פדאו ישראל חט"פ מילתא דלמפרע של עכו"ם היה כיון שפסח היה ביד ישראל לפדותו אמרינן הוול ואי בעי לפדותו הרי הוא שלו השתא נמי אמר וחו דעת רבינו אפרים ז"ל והזיקוקס לזה דברי החסידותא שאמרו עכו"ם שהלוה את ישראל על חמץ ולא אמר לו חס לא באתי מכאן עד קודם הפסח הרי הוא

בית ישראל ואמר להם ר"ג שאל"פ שברור להם שאל"פ חמץ והוא חמץ של עכו"ם מותר לאחר הפסח כר"ס. ח תערובת חמץ עוברין עליה וכו'. כהן

פלוני קנה חמץ זה מעכשיו הרי זה ברשות העכו"ם ואותו החמץ מותר לאחר הפסח. והוא שיהיה אותו זמן שקבע לו קודם הפסח. ואם לא אמר לו קנה מעכשיו נמצא אותו החמץ כאילו הוא פקדון אצל העכו"ם ואסור בהנייה לאחר הפסח: ה יישראל ועכו"ם שהיו

באין בספינה והיה חמץ ביד ישראל והגיעה שעה חמישית הרי זה מוכרו לעכו"ם או נותנו לו במתנה וחזור ולוקחו ממנו אחר הפסח. [ז] ובלבד שיתנו לו מתנה גמורה: ז אומר ישראל לעכו"ם עד שאתה לוקח במנה בוא וקח במאתים. עד שאתה לוקח מעכו"ם בוא וקח מישראל שמה אצטרך ואקח ממך אחר הפסח. אבל לא ימכור ולא יתן לו על תנאי. ואם עשה כן הרי זה עובר על בל יראה ובל ימצא: ח [ה] תערובת חמץ עוברין עליה משום בל יראה ובל ימצא. כגון המוריים וכותח הבבלי ושכר המדי

א עור סי' תמ"א וע"ס: ב עור סי' תמ"א: ג עור סי' תמ"א לאוין טע' וע"ס:

לפדות חמץ בחור הפסח שחייב לבערו אלל ודאי בקודם הפסח הוא וכן הן דברי החסידותא. ומ"מ דעת רוב החסידותא ז"ל כדברי הר"א ז"ל בחלק הראשון דכל שאמר לו מעכשיו אפילו הגיע זמן אחר הפסח מותר וכן נראה מן ההלכות שהכל חלוי מעכשיו וכן נראה מדברי הרב אבן גיאת ז"ל וזה עיקר וכו"כ בעל העטור ורבינו לא כתב סוף המשנה ישראל שהלוה את העכו"ם על חמץ אחר הפסח אמר בהנאה והטעם לפי שרצה שהוא פוסק כסחם מחמי' לישראל מעכו"ם קונה משכון וכר"מ דאמר הכין בגמרא וכדן ישראל מישראל הלך חייב בחטיו וכו' נחבאר שחמץ של עכו"ם ברשות ישראל וחייב ישראל בחטיו שחייב לבערו כנ"ל:

ו ישראל ועכו"ם שהיו באין בספינה וכו'. חסידותא. ומ"מ דעת רוב החסידותא ז"ל כדברי הר"א ז"ל בחלק הראשון דכל שאמר לו מעכשיו אפילו הגיע זמן אחר הפסח מותר וכן נראה מן ההלכות שהכל חלוי מעכשיו וכן נראה מדברי הרב אבן גיאת ז"ל וזה עיקר וכו"כ בעל העטור ורבינו לא כתב סוף המשנה ישראל שהלוה את העכו"ם על חמץ אחר הפסח אמר בהנאה והטעם לפי שרצה שהוא פוסק כסחם מחמי' לישראל מעכו"ם קונה משכון וכר"מ דאמר הכין בגמרא וכדן ישראל מישראל הלך חייב בחטיו וכו' נחבאר שחמץ של עכו"ם ברשות ישראל וחייב ישראל בחטיו שחייב לבערו כנ"ל:

ח תערובת חמץ עוברין עליה וכו'. רש"י פ"ג (דף מ"ב). אלו עוברין בפסח כותח הבבלי וכו' ופירש"י ז"ל אלו עוברין עליהם בצל יראה ובל ימצא וכן פירשו הגאונים ז"ל וכבר נחבאר פ"א שרבינו פוסק שאין בתערובת חמץ לאו באכילתו אלא בכל כזית חמץ בכדי אכילת פרס וכדלוי לדבריו ה"ה שאינו עובר עליו חלל בתערובת שיש בו כזית

לחם משנה

ה ישראל שהיה זה חמץ וכו'. משנה פרק כל שעה (דף ל') עכו"ם שהלוה את ישראל על תבואה אחר הפסח מותר בהנאה ובגמרא (דף ל"א) העמידו רבא כגון שהרינו אללו ואמר לו קנה מעכשיו וכן מבורר בהלכות והטעם שאנו נריכין מעכשיו לפי שעכו"ם מישראל אינו קונה משכון כדאיתא בגמ' ולפיכך חט"פ שהרינו אללו אי לא אמר מעכשיו לא קנה. וסובר רבינו דבעינן טפי שיהיה הגעת הזמן קודם הפסח הא לא הכי חט"פ כשעבר פסח ולא פדאו ישראל חט"פ מילתא דלמפרע של עכו"ם היה כיון שפסח היה ביד ישראל לפדותו אמרינן הוול ואי בעי לפדותו הרי הוא שלו השתא נמי אמר וחו דעת רבינו אפרים ז"ל והזיקוקס לזה דברי החסידותא שאמרו עכו"ם שהלוה את ישראל על חמץ ולא אמר לו חס לא באתי מכאן עד קודם הפסח הרי הוא

בית ישראל ואמר להם ר"ג שאל"פ שברור להם שאל"פ חמץ והוא חמץ של עכו"ם מותר לאחר הפסח כר"ס. ח תערובת חמץ עוברין עליה וכו'. כהן

הנהגות מיימוניות

[ד] עיין בהל' מאכלות אסורות פ"ג, ע"כ: [ה] פסק רבא"ן רבש של עכו"ם אין מוחזקין בו

ישראל שהיה זה חמץ וכו'. משנה פרק כל שעה (דף ל') עכו"ם שהלוה את ישראל על תבואה אחר הפסח מותר בהנאה ובגמרא (דף ל"א) העמידו רבא כגון שהרינו אללו ואמר לו קנה מעכשיו וכן מבורר בהלכות והטעם שאנו נריכין מעכשיו לפי שעכו"ם מישראל אינו קונה משכון כדאיתא בגמ' ולפיכך חט"פ שהרינו אללו אי לא אמר מעכשיו לא קנה. וסובר רבינו דבעינן טפי שיהיה הגעת הזמן קודם הפסח הא לא הכי חט"פ כשעבר פסח ולא פדאו ישראל חט"פ מילתא דלמפרע של עכו"ם היה כיון שפסח היה ביד ישראל לפדותו אמרינן הוול ואי בעי לפדותו הרי הוא שלו השתא נמי אמר וחו דעת רבינו אפרים ז"ל והזיקוקס לזה דברי החסידותא שאמרו עכו"ם שהלוה את ישראל על חמץ ולא אמר לו חס לא באתי מכאן עד קודם הפסח הרי הוא

דברר מ"מ הלש בביצים טוב לשומרון ולמחר בו כמים עיין בספ"י, ע"כ: [ומעשה ששכח
שנופלת בשעת הצעיר אעפ"י אין לחוש למים הואיל וכבר נתבטלה עכ"ל סמ"א: [3]
הדבורים ומתרגם רב יוסף כמה דמנתון דברייא ושויטן ברום עלמא ומייתן דובשא
אנו בקיאיין בזה ואסור לן לתיתיה וליטתה אבי"ה ואילפס: [7] לנסך אין פנאי ובקוצר
בספח הא קי"ל כרבא דאמר מי פירות אין מחמיצין ופליג אדאביי דאמר לא ליהדות:
אלא למיחרך באש דממחר לחמיצין תרע דשרי התם אבישונא דהיינו קליות ועוד דמתניתה
ע"י: [8] מברכים את המלך מורם הפסני החרושים שבהוים: